SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2130

av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C)

Sveriges möjligheter att bli ledande inom avancerad drönarteknik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa det generella kravet på spridningstillstånd för geografisk information som inhämtats från luftfartyg och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etablera ett nationellt kompetenscentrum för drönarteknik, med målsättningen att Sverige inom fem år ska närma sig de nordiska grannländernas nivå för avancerad drönaranvändning, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Post- och telestyrelsen i uppdrag att kartlägga mobilnätens täckning i det undre luftrummet samt analysera framtida behov för elektronisk synlighet och fjärridentifiering av drönare och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur statligt stöd till utbyggnad av mobilnät kan utformas så att det även omfattar behoven av täckning i det undre luftrummet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige måste ta vara på drönarteknikens möjligheter

Drönartekniken utvecklas snabbt och skapar nya möjligheter för såväl näringslivet som offentlig sektor. Drönare kan effektivisera skogsbruk och jordbruk, inspektera kritisk infrastruktur, minska riskerna vid farliga arbeten och bidra till snabbare insatser från räddningstjänst och sjukvård. Sverige har goda förutsättningar att bli ledande inom utvecklingen och användningen av drönarteknik. Men utvecklingen bromsas av föråldrade regelverk, utdragna tillståndsprocesser och bristande samordning.

Transportföretagens och Svenska Drönarnätverkets branschundersökning från 2026 visar att Sverige har betydligt färre operativa tillstånd för avancerad drönarverksamhet än de nordiska grannländerna. Sverige hade vid mättillfället endast 32 sådana tillstånd, jämfört med 168 i Finland och 219 i Norge. Det visar behovet av att förbättra förutsättningarna för avancerad drönaranvändning i Sverige.

Avskaffa kravet på spridningstillstånd

Sverige har i dag ett omfattande krav på spridningstillstånd för geografisk information som samlas in genom fotografering och liknande registrering från luften. Reglerna innebär att företag och privatpersoner i många fall behöver ansöka om myndighetstillstånd för att sprida bilder och filmer som tagits med drönare. Det medför en betydande administrativ belastning för företag, myndigheter och privatpersoner och skapar onödiga hinder för utvecklingen av drönartjänster. Den svenska drönarbranschens undersökning från 2026 visar också att kravet på spridningstillstånd utgör branschens största enskilda hinder. Samtidigt har möjligheterna att inhämta geografisk information förändrats i grunden genom satellitbilder, digitala karttjänster och annan modern teknik. Det generella kravet på spridningstillstånd för information inhämtad från luften bör därför avskaffas. Skyddet för säkerhetskänslig information och totalförsvarets intressen bör i stället säkerställas genom särskilda, riktade skyddsbestämmelser.

Etablera ett nationellt kompetenscentrum för drönarteknik

En av de största utmaningarna för svensk drönarutveckling är att den kunskap som behövs är utspridd mellan myndigheter, forskningsmiljöer och företag. Det skapar svårigheter för både offentliga och privata aktörer att utveckla och börja använda avancerade drönartjänster. Regeringen bör därför etablera ett nationellt

kompetenscentrum för drönarteknik med målsättningen att öka den avancerade drönaranvändningen i Sverige. Centrumet bör samla och utveckla kunskap, ge stöd till andra myndigheter, bidra till samordning och främja samverkan mellan näringsliv, forskning och offentlig sektor. Verksamheten skulle kunna organiseras efter förebild från Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI och Nationellt cybersäkerhetscenter vid FRA. Ett nationellt kompetenscentrum bör särskilt kunna bidra till utvecklingen av avancerade drönartillämpningar, underlätta kunskapsöverföring mellan olika verksamheter samt identifiera hinder för ny teknik och föreslå lösningar.

Centrumet bör även bidra till att Sverige blir mer aktivt i det europeiska arbetet med utvecklingen av regler och tekniska standarder för avancerad drönarverksamhet.

Verksamheten bör ges ett tydligt och mätbart nationellt mål: Sverige ska inom fem år ha närmat sig de nordiska grannländernas nivå för avancerad drönaranvändning.

Målet bör följas upp genom bland annat antalet operativa tillstånd för avancerad drönarverksamhet i förhållande till antalet registrerade operatörer, den faktiska användningen av avancerade drönartjänster samt utvecklingen av kommersiella tillämpningar. Regeringen bör säkerställa att utvecklingen följs upp årligen och att kompetenscentrumet får en samordnande roll i arbetet med att identifiera vilka ytterligare insatser som krävs för att Sverige ska nå målet.

Säkerställ mobiltäckning i det undre luftrummet

En förutsättning för att avancerad drönartrafik ska kunna utvecklas är att luftfartyg kan identifieras och göras elektroniskt synliga. Elektronisk synlighet kan komplettera dagens visuella flygregler genom att ge bättre information om vilka luftfartyg som befinner sig i luftrummet och därmed bidra till att förebygga kollisioner. Det är särskilt viktigt när fler drönare ska kunna flyga bortom pilotens direkta synhåll och när bemannad och obemannad luftfart ska använda samma luftrum. För nätverksbaserad fjärridentifiering krävs tillförlitlig kommunikation. Mobilnätens täckning har emellertid huvudsakligen planerats utifrån behoven på marken och är inte nödvändigtvis anpassad för användning i luften. I utredningen om fjärridentifiering och elektronisk synlighet för obemannade luftfartyg, som genomförts av Ingrid Cherfils på regeringens uppdrag 2026, föreslås därför att Post- och telestyrelsen får i uppdrag att kartlägga mobilnätens täckning i luftrummet och utreda hur framtida utbyggnadsstöd kan ta hänsyn till drönartrafikens behov. Dessa förslag bör genomföras.

Kartläggningen behöver identifiera befintliga täckningsbrister, analysera framtida behov och skapa förutsättningar för en långsiktig utveckling av kommunikations-infrastrukturen i det undre luftrummet. Därutöver bör regeringen säkerställa att framtida modeller för statligt stöd till mobilnätsutbyggnad även kan beakta behov av täckning i höjdled. Genom att redan nu planera för framtidens drönartrafik kan Sverige stärka flygsäkerheten, möjliggöra nya tjänster och skapa bättre förutsättningar för svenska företag att utveckla avancerad drönarteknik.

Niels Paarup-Petersen (C)

Rickard Nordin (C) *Anders Ådahl (C)*